

---

*Overleg met de paardensector over de opportuniteit om
maatregelen te nemen tegen rhinopneumonie
06-05-2021*

Aanwezige leden

FOD: Daphné Tamigniaux
Herman Claeys

FAVV: Chantal Rettigner
Laura Praet
Charlie Leroy
Delfien Van Vooren

Kabinet Clarinval: Jean-Pierre Servotte

Brussels Hoofdstedelijk Gewest: Léopold D’Hoop De Synghem

Vlaams Gewest: Hanne Geenen
Samyn Sarah

Paardensector: Jeroen Vanavermaete (BCP)
Frank Gasthuys (BCP – UGent – BEPS)
Mark Weintein (EHN)
Michel Ectors (CWBC)
Carine Luys (PPV)
Michel Devos (UPV – CWBC)
Marcel De Bruyne (Vlaamse Federatie voor Paardenwedrennen)
Jan De Boitselier (PPV)
Catherine Geutjens (VeDa paardenpractici)

Situering van de vergadering

In 2021 zijn in België en in de Europese Unie verschillende gevallen van rhinopneumonie vastgesteld, met name in Spanje na een grote internationale wedstrijd in Valencia (Valencia Spring Jumping Tour).

Verschillende 'Belgische' paarden zaten geblokkeerd in het buitenland; een tussenkomst van het FAVV was nodig om deze paarden naar België te kunnen repatriëren.

Er werd contact opgenomen met de Belgische autoriteiten om na te gaan of er maatregelen kunnen worden genomen op nationaal niveau, met name om verplaatsingsbeperkingen in te voeren om de verspreiding van het virus dat rhinopneumonie veroorzaakt, te voorkomen.

Bij ontstentenis van nationale wetgeving hebben de federale autoriteiten echter geen actiemiddelen.

De vergadering heeft als doel met de sector te bespreken of die wenst dat er nationale regelgevende maatregelen tegen rhinopneumonie worden ingevoerd.

Situatie vandaag

- Rhinopneumonie valt onder geen enkele diergezondheidswetgeving:
  - de aandoening valt niet onder het toepassingsgebied van de *Animal Health Law* op Europees niveau;
  - ze is niet opgenomen in het koninklijk besluit van 3 februari 2014 en kan dus niet het voorwerp zijn van maatregelen als bedoeld in de Diergezondheidswet van 24-03-1987 (hoofdstukken III en IV).
- De sector zelf heeft maatregelen getroffen tegen rhinopneumonie, met name in het kader van de deelname aan wedstrijden (verplichte vaccinatie).

Als de sector officiële maatregelen wil om rhinopneumonie te bestrijden, zal de Belgische wetgeving moeten worden aangepast, d.w.z. dat rhinopneumonie zal moeten worden opgenomen in het koninklijk besluit van 03-02-2014 en dat een specifiek koninklijk besluit zal moeten worden opgesteld. Het FAVV zal dan ook controlemaatregelen moeten invoeren.

Discussie

Sanitaire toestand:

- Rhinopneumonie is geen nieuwe ziekte in België. Er worden elk jaar gevallen vastgesteld en gemeld (zie Equi Focus Point Belgium), vooral tussen februari en april. Dit jaar echter waren bij de wedstrijd waar de ziekte werd ontdekt, enkele honderden paarden bijeen, waarvan veel jonge dieren, die vatbaarder zijn voor stress en ziekte. De terugkeer van deze paarden in heel Europa heeft voor paniek gezorgd.
- Naar aanleiding van de situatie in Spanje richtte de sector een crisiscel op Belgisch niveau op. Ook op het niveau van de FEI (*Fédération équestre internationale*) werden maatregelen genomen, zoals de opschorting van wedstrijden.
- Veel paarden hebben een positief PCR-resultaat maar vertonen geen symptomen van de ziekte. In België is er geen geaccrediteerd laboratorium voor PCR-tests.
- Elk jaar doen zich enkele uitbraken voor (februari tot april), maar deze worden uiteindelijk goed aangepakt door de sector zelf.
- Galop- en drafwedstrijden hebben hun eigen sportfederatie, die niet afhankelijk is van de FEI. Het vaccin tegen rhinopneumonie is in Frankrijk en België verplicht gesteld en wellicht zullen andere landen volgen. Buitenlandse deelnemers werden er tijdig van op de hoogte gebracht dat hun paarden gevaccineerd moesten zijn om naar België te komen en dit leverde geen problemen op.
Vaccinatiecontroles worden alleen op papier uitgevoerd en bij twijfel kan een paspoortcontrole worden uitgevoerd, maar er wordt niet getest op antilichamen.

Vaccinatie:

- De paardensector wil vaccinatie verplicht maken, met name om de viruscirculatie te beperken. Er zijn echter een aantal praktische problemen:
  - Het vaccin is regelmatig niet op voorraad (Zoetis);
  - De bescherming tegen het virus is niet 100% gewaarborgd;
  - Het is niet mogelijk een onderscheid te maken tussen antilichamen die het gevolg zijn van de vaccinatie en antilichamen die het gevolg zijn van de infectie.

- Dierenartsen zijn voorstander van een verplichte vaccinatie tegen rhinopneumonie, tweemaal per jaar, en proberen houders van paardachtigen te motiveren om hun paarden te laten vaccineren, vooral als zij aan wedstrijden deelnemen.

Maatregelen:

- Maatregelen hebben weinig zin als ze alleen op Belgisch niveau worden genomen. Het is niet mogelijk om paardachtigen uit andere lidstaten die niet tegen rhinopneumonie zijn ingeënt, de toegang tot België te ontzeggen, vooral niet als de FEI de vaccinatie niet verplicht stelt. Dit zou negatieve gevolgen hebben op economisch vlak.
- De sector wenst dat de federale overheid zou kunnen ingrijpen om de maatregelen die door de sector zelf werden genomen, af te dwingen. Het heeft geen zin als een deel van de sector maatregelen neemt om de verspreiding van de ziekte tegen te gaan, terwijl een ander deel hier geen rekening mee houdt (geen beperking van verplaatsingen, ...). Dit was bijvoorbeeld het geval in Waregem, waar renpaarden samen mochten trainen, terwijl in de grotere hippische centra slechts met een beperkt aantal paarden en met een bepaalde onderlinge afstand mocht worden getraind.
- De sector heeft een webinar georganiseerd voor houders van paardachtigen. Vaccinatie alleen is niet voldoende. Dat is slechts een onderdeel van de beheersing van de ziekte.

Conclusies

- De sector is erin geslaagd de 'crisis' van 2021 te beheersen. In sommige gevallen zullen de contracten voor paardenpensions (NAVEMA vzw - *Beroepsvereniging van Hippische Ondernemers*) worden aangepast en de verplichting bevatten om niet alleen meer tegen tetanus en paardengriep maar nu ook tegen rhinopneumonie te vaccineren.
- Het heeft weinig zin om enkel op Belgisch niveau maatregelen te nemen. Dit vraagt een organisatie op internationaal niveau. Het is bijgevolg niet nodig om een zuiver nationale wetgeving uit te werken.
- Vaccinatie is belangrijk, maar kan niet alleen op Belgisch niveau verplicht worden gesteld. Er moeten uniforme maatregelen komen die in overeenstemming zijn met de door de FEI vastgestelde maatregelen.

- In de toekomst zouden de Belgische autoriteiten, als de gelegenheid zich voordoet, de Europese Commissie kunnen vragen na te gaan of rhinopneumonie bij paarden kan worden toegevoegd aan de lijst van ziekten waarvoor maatregelen nodig zijn om de verspreiding ervan tijdens verplaatsingen (met name tijdens het vervoer van paardachtigen) te vermijden.
- Het beste is om de werkzaamheden van de FEI te volgen.

Concluderend kan worden gesteld dat de sector geen nationale wetgeving inzake rhinopneumonie wenst als er geen gelijkaardige maatregelen worden genomen in andere landen of op het niveau van de FEI.

In België zal de sector zich intern blijven organiseren om toekomstige gevallen van rhinopneumonie te beheersen door de houders van paardachtigen te informeren en door een aantal beperkingen/maatregelen (vaccinatie) op te leggen waar mogelijk, met name bij bijeenkomsten die door de sportfederaties worden geregeld.